Почетокот на монетоковањето на територијата на Р. Македонија датира од крајот на VI век п.н.е кога пајонските заедници почнале да ги издават своите сребрени монети само еден век подоцна од појавата на монетите во светот. Во текот на VI век п.н.е. меѓу заедниците кои ја населувале оваа теорија се издигале владетели коишто, по примерот на малоазиските владетели, почнале да издаваат свои пари, сребрени парчиња со стандардизирана тежина на кои биле втиснати претстави карактеристични за нивната заедница. Во почетокот парите биле користени за купување мир, т.е за плаќање данок на Персијците и за трговија.

Златна посмртна маска

На крајот од VI век и во текот на V век п.н.е. племињата кои ги населувале регионите на Пајонија, Македонија и Тракија влегле во своевидна монетарна унија, па нивните пари биле ковани со ист тежински стандард , имале исти номинали и иконографија која е блиска, но сепак со белег на посебност, а била поврзана со нивната религија и со секојдневниот живот. Парите што биле ковани пред 480 година п.н.е. содржат претстави само на аверсната (предната) страна, додека на реверсот (задната страна) е втиснат инкузен квадрат, отпечаток што настанал во самиот процес на нивната изработка. Поголемите номинали најчесто содржат композиции на човек и говедо. Кај деронските и лајајските примероците е прикажано некое локално божество или можеби самиот владетел во кола влечена од говедо. Сонцето, шлемот или растителниот мотив коишто често се дел од аверсната композиција можно е да претставуваат своевидни ковнички знаци.

Македонските племенски заедници биле во тесна врска со пајонските, па некогаш и тешко се разграничуваат едни со други. Меѓу обединувачките претстави кои се јавуваат на монетите е сонцето, кое подоцна ќе прерасне во препознатлив симбол на македонската кралска куќа на Аргеадите.

Во НБРМ се чуваат 180 монети коим биле ковани од пајонските владетели, меѓу кои има исклучително ретки и уникатни примероци. Еден таков примерок е диаболот на пајонскиот владетел Тевтај за кој нема потврда во пишаните извори и единствено оваа монета го потврдува неговото постоење. Покрај Тевтај, уште пет владетели се посведочени единствено преку монети определени како пајонски кнежества и паралелно со познатата пајонска кралска династија која е потврдена во историските извори.

Монета на Тевтај